

חוק העיטורים במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר, תשל"ב-1972*

1. בחוק זה –
"שוטר" – כמשמעותו בפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971¹ (להלן – פקודת המשטרה), לרבות המשטרה במשמר הגבול של חיל המשטרה על פי סעיף 18א לחוק שירות בטחון, תשי"ט-1959 [נוסח משולב]²;
"פקודות קבע" – פקודות, הוראות ונהלים שהתקין בשם זה המפקח הכללי של המשטרה (להלן – המפקח) לפי סעיף 95 לפקודת המשטרה;
"סוהר" – הנמנה עם שירות בתי הסוהר על פי גיוס לפי פקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971³, לרבות סוהר מוסף זמני;
"פקודות הנציבות" – פקודות, הוראות ונהלים שפרסם בשם זה נציב בתי הסוהר (להלן – הנציב) לפי סעיף 114 לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971.
2. חוק זה חל על שוטרים ועל סוהרים כאחד, ובכל מקום שבו נאמר "המפקח", "שוטר", "פקודות קבע", "המשטרה" – קרי כסדרם לגבי סוהרים "הנציב", "סוהר", "פקודות הנציבות", "שירות בתי הסוהר".
3. אלה העיטורים הבאים לציין מעשי גבורה ואומץ של שוטרים שעשו בזמן שירותם ושירות מעולה שלהם:
(1) עיטור הגבורה;
(2) עיטור האומץ;
(3) עיטור המופת.
4. שר המשטרה, בהמלצת המפקח, רשאי להעניק עיטור הגבורה על מעשה גבורה עילאית שנעשה בעת מילוי תפקיד תוך חירוף נפש.
5. המפקח רשאי להעניק עיטור האומץ על מעשה גבורה אחר, שנעשה בעת מילוי תפקיד, תוך חירוף נפש, ושיש בו גילוי אומץ לב בלתי רגיל.
6. המפקח רשאי להעניק עיטור המופת על מעשה שנעשה באומץ לב וראוי לשמש מופת.
7. המפקח רשאי להעניק עיטור השירות על שירות שיש בו משום תרומה בלתי רגילה להשגת יעד מיעדי המשטרה, ואין נפקא מינה אם התרומה היתה כמעשה בודד או בגילוי התמדה או דבקות מופתית במטרה.
8. עיטור הגבורה, עיטור האומץ ועיטור המופת אפשר להעניק גם למי שעשה מעשה גבורה עילאי תוך חירוף נפש, או מעשה שיש בו גילוי אומץ לב בלתי רגיל, או אומץ לב הראוי לשמש מופת, אגב שימוש כדין בסמכות מעצר או אגב מילוי חובה כדין לתת עזרה לשוטר בביצוע מעצר חוקי, או לבוכח עבירה משוערת או אסון ציבורי; הענקת עיטור לפי סעיף זה תהא בידי מי שהוסמך להעניק אותו עיטור לשוטרים.

* נתקבל בכנסת ביום ט"ו באדר תשל"ב (2 במרס 1972); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בת"ח 950, תשל"א, עמ' 263.

1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390.

2 ס"ח תשי"ט, עמ' 286; ס"ח תשכ"ג, עמ' 128.

3 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459.

9. מי שזכה לעיטור וחזר ועשה מעשה שעליו הוא ראוי לאותו עיטור, מותר להעניק לו על מעשה כזה תג לעיטור, אך לא יוענק אותו עיטור שנית.

10. דין תג כדין עיטור לכל דבר. דין תג

11. (א) אם האדם שעל מעשהו מוענק העיטור איננו בחיים בשעת ההענקה, רשאי שר המשטרה או המפק"ל, לפי הענין, להורות על מסירת העיטור לבן-משפחתו הקרוב למשמורת. עיטורים למשמורת

(ב) "בן-משפחה" של נפטר, לענין סעיף זה, הוא אחד מאלה, וקרבנם לפי סדרם:

(1) אלמנה או אלמן,

(2) בן או בת,

(3) אם,

(4) אב,

(5) אח או אחות;

היו בני משפחה אחדים בדרגת קרבה אחת, יימסר העיטור למבוגר שביניהם.

(ג) המוסמך להעניק את העיטור רשאי להורות, לגבי מקרה מסויים, על מסירת העיטור למשמורת לאדם שלא לפי הסדר הקבוע בסעיף קטן (ב) או למי שאינו בן משפחתו של הנפטר.

12. הסדרים להענקת עיטורים והטקסים למסירתם ייקבעו בפקודות קבע. סדרים וטקסים

13. הענקת עיטור מסורה לשיקול דעתו של המוסמך להעניקו, ואין אחר החלטתו ולא כלום. שיקול דעת הרשות

14. הממשלה, לפי הצעת שר המשטרה, תקבע את צורת העיטורים לשוטר, לסוהר או לאזרח, ובלבד שצורת העיטורים לשוטרים ולסוהרים תהיה אחת. צורת העיטורים

15. שר המשטרה רשאי להתקין תקנות בדבר אופן ענידת עיטורים שהוענקו לפי חוק זה, הנסיבות שבהן מותר לענדם והנהל לטיפול בהמלצות על הענקת עיטורים. ענידה

16. מי שהוענק לו עיטור לא יהא רשאי לענדו אם הוא — פסולים לענידה

(1) נתון במאסר, במעצר או במחבוש;

(2) שוטר שהורשע בכית משפט או בכית דין למשמעת ונדון למאסר בפועל, ובלבד שהמפק"ל המליץ על שלילת הזכות לענדו את העיטור ושר המשטרה שוכנע שבנסיבות העבירה היה משום פגיעה חמורה ביותר בכסחון המדינה או ביעד מיעדי המשטרה ובגלל זה אין זה מן הראוי שבעל העיטור יענדו אותו.

17. (א) לא ישתמש אדם בעיטור, או בדבר שיש בו צורת עיטור או דמותו, לפרסומת מסחרית. איסור הייצור

(ב) לא ייצר אדם דבר הדומה לעיטור עד כדי להטעות, לא יענדו ולא ישתמש בו למטרה אחרת.

(ג) לא ייצר אדם עיטור או דבר שיש בו צורת עיטור או דמותו, לא יסחור בהם, ולא ישתמש בהם למטרת פרסום או הסברה, אלא על פי רשיון בכתב מאת מי ששר המשטרה הסמיכו לכך ובהתאם לתנאי הרשיון; סעיף קטן זה אינו גורע מהאיסור שבסעיף קטן (א).

(ד) מי שהוענק לו עיטור לא ימכרו, לא ימשכן אותו ולא ישעבד אותו בדרך אחרת.

(ה) העובר על הוראות סעיף זה, דינו – מאסר שלושה חדשים או קנס 3,000 לירות; הורשע אדם על אי-קיום תנאי רשיון שניתן לו לפי סעיף קטן (ג), בטל הרשיון מכוח ההרשעה; הוראה זו אינה גורעת מסמכות לפי כל דין אחר לבטל את הרשיון או לשנות את תנאיו.

18. (א) העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שנה אחת או קנס 3,000 לירות:

(1) מוסר ביודעין ידיעה כוזבת בפרט חשוב לאדם המוסמך, על פי חוק או על פי פקודות קבע, לברר עובדות לצרכי חוק זה;

(2) מוסר ביודעין ידיעה כאמור בפסקה (1) למפקדו או לרשות אחרת, בכוונה להשיג שלא כדין עיטור לעצמו או לאחר, או בכוונה למנוע הענקתו של עיטור לזולת.

(ב) העונד עיטור ללא זכות לענדו, דינו – מאסר ששה חדשים או קנס 3,000 לירות.

(ג) העונד עיטור בניגוד לחוק זה או לתקנות לפיו, דינו – מאסר שלושה חדשים או קנס 1,000 לירות.

(ד) העונד עיטור או דבר הדומה לעיטור או משתמש בו בדרך אחרת, בדרך שיש בה משום בזיון לעיטור, דינו – מאסר שנה אחת או קנס 3,000 לירות.

19. עיטור שהוענק לפי חוק זה, אינו ניתן לעיקול ולא ייכלל בכסיו של פושט רגל כמשמעותם בסעיף 37 לפקודת פשיטת רגל, 1936.⁴

20. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מסמכותו של המפקח או של מי שהוסמך לכך בפקודות הקבע להעניק ציונים לשבח או גמולים כספיים על מעשים שאינם תואמים את המבחנים להענקת עיטור לפי חוק זה.

21. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהסמכויות הנתונות בסעיף 19 לחוק העיטורים בצבא-הגנה לישראל, תש"ל-1970,⁵ אך לא יוענקו לשוטר מג"ב כאמור באתו סעיף, על מעשה אחד, עיטורים גם לפי חוק זה וגם לפי חוק העיטורים בצבא-הגנה לישראל, תש"ל-1970.

22. ניתן להעניק עיטור לפי חוק זה לשוטר ולסוהר אף על מעשה שנעשה לפני תחילתו של החוק ואחרי יום כ"ה באייר תשכ"ז (4 ביוני 1967).

23. שר המשטרה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

ש ל מ ה ל ל
שר המשטרה

ג ו ל ד ה מ א י ר
ראש הממשלה

ש נ י א ו ר ז ל מ נ ש ז ר
נשיא המדינה

4 ע"ר 1936, תוס' 1, עמ' 21.
5 ס"ח תש"ל, עמ' 18.